

ภาพแทนเพศที่สามที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง ไบไม้ที่ปลิดปลิว ของ ทยันตี
**Homosexual representation in -Baimai Thi Plitpliw- of Thamayantee's
 Novels**

ธนพจน์ กะตื่องงาน¹ และจุฬารัตน์ เจริญม²

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพแทนเพศที่สามในนวนิยายเรื่อง ไบไม้ที่ปลิดปลิว โดยผู้วิจัยรวบรวมบทที่สื่อถึงภาพแทนของเพศที่สามที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง ไบไม้ที่ปลิดปลิว ของทยันตี ฉบับพิมพ์รวมเล่มครั้งที่ 7 สำนักพิมพ์บำรุงสาสน์ ปีที่พิมพ์ 2562 จำนวน 472 หน้า และนำข้อมูลทั้งหมด มาวิเคราะห์ภาพแทนเพศที่สามตามประเด็นที่กำหนดไว้

ผลการศึกษาพบภาพแทนของเพศที่สามในนวนิยายเรื่อง ไบไม้ที่ปลิดปลิว ทั้งหมด 2 ประเภท ได้แก่ 1) ภาพแทนที่เกี่ยวกับตัวตนของเพศที่สาม เป็นการขบคิดของกลุ่มคนบางกลุ่มในสังคม หรือเป็นเจตจำนงศของ ตัวนักเขียนเอง ที่มีต่อตัวตนของเพศที่สาม พบทั้งหมด 6 ลักษณะ ได้แก่ ภาพแทนผู้ที่มีความอาชวาทมากดร้าย ภาพแทนผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดี ภาพแทนผู้ที่ชื่นชอบศิลปะ และความงาม ภาพแทนผู้ใส่ใจดูแลสุขภาพ และรูปร่าง ของตนเอง ภาพแทนผู้ที่เย่อหยิ่ง และภาพแทนผู้ที่มีทักษะความเป็นแม่บ้าน แม่เรือน และ 2) ภาพแทน ที่เกี่ยวกับทัศนคติของสังคมต่อเพศที่สาม เป็นภาพแทนที่แสดงถึงแนวความคิด ความรู้สึก ของคนบางกลุ่ม ในสังคม ซึ่งสะท้อนจากตัวละครแวดล้อมในนวนิยาย เช่น กลุ่มแพทย์ ครอบครัว เป็นต้น ที่มีต่อเพศที่สาม พบทั้งหมด 3 ลักษณะ ได้แก่ ภาพแทนผู้เป็นชิ้นงานศิลปะ ภาพแทนผู้ที่ขัดขืนต่อธรรมชาติ และภาพแทนผู้เป็น เป็นสินค้าโฆษณา ทั้งนี้ภาพแทนทั้ง 2 ประเภทแสดงให้เห็นถึงการแสดงถึงพื้นที่ทางสังคมของเพศที่สาม ซึ่งในสังคมบางพื้นที่ยังคงยึดติดอยู่กับความเป็นหญิง และชายทำให้ปฏิเสธตัวตนของเพศที่สาม หรือ ในอีกสังคมหนึ่งที่มีกจะมองกลุ่มเพศที่สามเป็นตัวตลกของสังคม

คำสำคัญ: ภาพแทน เพศที่สาม นวนิยาย ไบไม้ที่ปลิดปลิว ทยันตี

¹ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาภาษาไทย, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

บทนำ

โดยทั่วไปหากพูดถึงเรื่องเพศ (Sex) คือ การบ่งบอกถึงลักษณะความเป็นเพศชาย และเพศหญิง ดังที่ สุริย์พร กฤษเจริญ (2547, หน้า 17) ได้กล่าวไว้ว่า เพศ ซึ่งหมายถึงความเป็นเพศหญิงและเพศชาย ตามลักษณะพันธุกรรม สรีระวิทยาของระบบสืบพันธุ์ และกายวิภาค เท่านั้น

ในอดีตความคิดเรื่องเพศ ไม่ได้เป็นเรื่องที่เปิดกว้างแฉกเช่นปัจจุบัน ซึ่งจะมีกรอบ และข้อบังคับที่เข้มงวด ดังตัวอย่างหนึ่งที่ สุวิทนา อารีพรรค (2550, หน้า 3) ได้กล่าวไว้ว่า

“สำหรับชาวยิว ในระยะแรก ๆ ของประวัติศาสตร์ได้แสดงความสนใจเรื่องเพศ และมีการปฏิบัติทางเพศคล้าย ๆ กันคนในประเทศใกล้เคียงแต่ความสนใจ และการปฏิบัติทางเพศ ค่อย ๆ เปลี่ยนไป เนื่องจากพระเจ้าของชาวยิวจะไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ และสอนว่าการร่วมเพศทำเพื่อจุดประสงค์เดียว คือ การมีบุตร และห้ามการมีรักร่วมเพศ รวมไปถึงการร่วมเพศกับสัตว์ และการร่วมเพศระหว่างชายหญิงที่ไม่ได้แต่งงานกันจะถูกลงโทษอย่างรุนแรง”

จะเห็นได้ตั้งแต่อดีตว่ากลุ่มผู้รักร่วมเพศถูกปฏิเสธตัวตน และการมีอยู่ ซึ่งจะมีความคล้ายคลึงกับ ในประเทศไทยสมัยที่ยังอยู่ในยุคโครงสร้างที่ยังยึดถืออยู่กับความเป็นชายจริงหญิงแท้ ซึ่งกลุ่มคนที่เป็นเพศที่สามจะไม่เป็นที่ยอมรับ และถูกกีดกันจากสังคม แต่ต่อมาเมื่อมีการเรียกร้องสิทธิมนุษยชน และความเสมอภาคทางสังคม ทำให้คำว่า เพศ ไม่ได้อยู่ในกรอบของความเป็นหญิงความเป็นชายตามเพศกำเนิด อีกต่อไป

ดังที่กล่าวไว้ข้างต้น ปัจจุบันกลุ่มคนที่เป็นเพศที่สามได้ถูกยอมรับมากขึ้นในสังคม ดังจะเห็นได้จากการ นำบทบาทของเพศที่สามนำเสนอออกผ่านทางสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นจะสื่อออนไลน์ หรือโทรทัศน์ที่มีการนำเสนอ ทั้งในรูปแบบของละคร หรือรายการต่าง ๆ รวมไปถึงงานประพันธ์อย่างนวนิยาย

นวนิยายเรื่อง ไบไม่ที่ปัสปัส ซึ่งเป็นผลงานของ คุณหญิงวิมล ศิริไพบูลย์ หรือนามปากกา ทมยันตี ซึ่งเป็นนวนิยายที่แฝงแนวคิดเรื่องการเหยียดหยาม และการไม่ยอมรับตัวตนกลุ่มบุคคลที่เป็นเพศที่สาม ไม่ใช่แค่เฉพาะบุคคลภายนอกแม้แต่บุคคลในครอบครัวก็ไม่สามารถที่จะยอมรับตัวตนของเพศที่สามได้ ซึ่งภายในเรื่องผู้เขียนก็มีการประกอบสร้างตัวตน หรือมีการสร้างภาพแทน (Representation) ของบุคคลที่เป็นเพศที่สามขึ้นมาโดยสัญลักษณ์ (Sign) บางอย่างที่แฝงแนวคิดของตัวผู้เขียนเองผ่านภาษา เพื่อสะท้อนให้เห็นทัศนคติของสังคมในขณะนั้นที่มีต่อตัวตนของเพศที่สาม

Hall (1997, หน้า 15-18) ได้กล่าวถึงภาพแทนไว้ว่า

“ภาพแทน (Representation) จะเชื่อมโยงความหมายกับภาษาเข้ากับวัฒนธรรม กล่าวคือ ภาพแทนเป็นส่วนสำคัญในการสร้าง และแลกเปลี่ยนความหมายของสมาชิก ในวัฒนธรรมหนึ่ง ๆ มักจะเกี่ยวข้องพันกับการใช้ภาษา การใช้สัญลักษณ์รูปภาพซึ่งแทนคำหรือนำเสนอบางสิ่ง เป็นกระบวนการผลิตสร้างความหมายโดยประกอบด้วยส่วนที่เป็นความคิด และส่วนของภาษา เป็นความเชื่อมโยงกันระหว่างความคิดที่อยู่ใจกับถ้อยคำในภาษาที่จะอ้างอิงกับโลกที่เป็นจริง ภาพแทนประกอบด้วยกระบวนการสองส่วน คือ กระบวนการ

นำเสนอภาพแทน (System Of Representation) หมายถึงการที่วัตถุ ผู้คน สิ่งของ เหตุการณ์ทั้งหมดถูกเชื่อมโยงกับชุดความคิดที่อยู่ในใจเรา เป็นภาพที่ปรากฏขึ้นในสมองเรา หากไม่มีภาพแทนในความคิดเหล่านี้ มนุษย์จะตีความ หรือให้ความหมายกับโลกไม่ได้ กระบวนการต่อมา คือ กระบวนการทางภาษาที่จะสัมพันธ์กับการสร้างความหมาย กล่าวคือ เมื่อเรามีมโนทัศน์ร่วมกับสิ่งของบางอย่าง หรือมีภาพของบางสิ่งในใจแล้ว เราจะต้องเชื่อมโยงสิ่งนั้นเข้ากับภาษานั้นเอง อาจเป็นภาษาพูด ภาษาเขียน หรือรูปภาพก็ได้

นวนิยายเรื่อง ไบไม้ที่ปลิดปลิว ผู้เขียนได้สร้างภาพแทนของเพศที่สามได้อย่างน่าสนใจ ซึ่งภาพแทนที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องนี้จะสะท้อนทัศนคติของผู้คนในสังคมที่มีต่อเพศที่สามได้เป็นอย่างดี อีกทั้งการสร้างภาพแทนไม่ใช่กลวิธีที่บริสุทธิ์ แต่แฝงด้วยการผลิตความหมายของกลุ่มคนในวัฒนธรรมหนึ่ง ๆ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญที่จะวิจัยเรื่อง “ภาพแทนเพศที่สามที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง ไบไม้ที่ปลิดปลิว ของ ทมยันตี” ทั้งนี้เพื่อให้เข้าใจแนวคิดและทัศนคติของสังคมในยุคสมัยหนึ่งที่ได้สร้างความหมายของกลุ่มเพศที่สามไว้ นำไปสู่ความเข้าใจในความหมายของเพศที่สามที่ถูกสร้างขึ้นในอดีต และความแตกต่างกับความหมายของเพศที่สามในปัจจุบันอีกด้วย

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

เพื่อวิเคราะห์ภาพแทนเพศที่สามในนวนิยายเรื่อง ไบไม้ที่ปลิดปลิว

วิธีการศึกษา

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนวนิยาย เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเรื่องเพศวิถี เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการวิจารณ์วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาและสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับ ภาพแทนเพศที่สามที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง ไบไม้ที่ปลิดปลิว ของทมยันตี และวิเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นที่กำหนดไว้ในขอบเขตด้านเนื้อหา
3. สรุปผลการศึกษาค้นคว้า นำเสนอผลการศึกษาด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์
4. ผู้วิจัยใช้ทฤษฎีภาพแทนของ Stuart Hall โดยปรับกรอบแนวคิดการวิจัยของ จักรกริช โพธิ์ศรี (2557) ศึกษาเรื่อง “การนำเสนอภาพแทนของรักร่วมเพศชายในเพลงลูกทุ่งและหมอลำ” โดยผู้วิจัยจะปรับกรอบการวิเคราะห์ภาพแทนรักร่วมเพศ หรือเพศที่สามมาใช้มาใช้โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) ภาพแทนที่เกี่ยวกับตัวตนของเพศที่สาม และ 2) ภาพแทนที่เกี่ยวกับทัศนคติของสังคมต่อเพศที่สาม

ผลการศึกษา

จากการศึกษาเรื่อง “ภาพแทนเพศที่สามที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง ไบไม้ที่ปลิดปลิว ของ ทมยันตี” ผลการศึกษาปรากฏ ดังนี้

1. ภาพแทนที่เกี่ยวกับตัวตนของรักร่วมเพศ

ภาพแทนที่เกี่ยวกับตัวตนของรักร่วมเพศ คือ การขบคิดของสังคม หรือตัวนักเขียนเอง ที่มีต่อบุคลิกภาพภายนอก และบุคลิกภาพภายใน ซึ่งรวมไปถึง นิสัย และความชื่นชอบของเพศที่สาม พบทั้งสิ้น 6 ลักษณะ ประกอบด้วย 1) ภาพแทนผู้ที่มีความอาฆาตมาดร้าย 2) ภาพแทนผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดี 3) ภาพแทนผู้ที่ชื่นชอบศิลปะ และความงาม 4) ภาพแทนผู้ใส่ใจรักษารูปร่างของตนเอง 5) ภาพแทนผู้ที่เย่อหยิ่ง และ 6) ภาพแทนผู้ที่มีทักษะความเป็นแม่บ้าน แม่เรือน ผลการศึกษา ปรากฏดังต่อไปนี้

1.1 ภาพแทนผู้ที่มีความอาฆาตมาดร้าย

ภาพแทนผู้ที่มีความอาฆาตมาดร้าย หมายถึง ผู้ที่ผูกใจเจ็บ และต้องการแก้แค้น ต่อใครก็ตามที่มากกระทำให้ต้องเสียใจ เจ็บปวดทรมาน หรือเจ็บช้ำน้ำใจ เป็นต้น ซึ่งผลการวิจัยปรากฏ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เธอเยื้องย่างช้า ๆ มากับคู่ควงที่เป็นเจ้าบ่าว ดวงหน้าที่เคยเรียบเฉยไม่แสดงความรู้สึกราวกับ ‘รูปร่าง’ คราวนี้ละมุนราวกับ ‘เจ้าสาว’ ที่กำลังมีความสุขสมกับความรักจริง ๆ เมื่อเดินมาสุดปลายทางดอกไม้ในอ้อมแขนผูกโบว์สวยถูกดึงปลิวหว่านโปรยไปทั่วห้อง พร้อมรอยส่งจูบหวานล้ำ หาก...กับแขกโต๊ะใกล้สุด เธอย่อตัวลงงงตาม
วางกุหลาบเหลืองให้นายแบงค์และ...กุหลาบแดงสำหรับซัชวีย์ จากนั้นเธอก็ลุกขึ้นยืนหันกลับเคียงคู่ไปกับ ‘เจ้าบ่าว’ ด้วยมาดสง่า
หัวใจรั้งรองวูบวาบ กุหลาบแดงแทนรัก!
(หน้า 295)

จากตัวอย่างข้างต้น เป็นตอนที่รั้งรองได้ชวนซัชวีย์ไปงานปาร์ตี้แห่งหนึ่งซึ่งปกติซัชวีย์จะไม่ยอมรับคำชวนของภรรยาของเขา แต่ครั้งนี้เขายอมไปอาจเพราะว่าในขณะที่นั้นนิราไปทำงาน และเขาก็รู้สึกเบื่อจึงยอมไปงานปาร์ตี้ที่รั้งรองชวนเพื่อฆ่าเวลา แต่เมื่อไปถึงงานสิ่งที่เขาเห็นคือไม่ใช่งานปาร์ตี้แต่เป็นงานแฟชั่นโชว์ต่างหาก ครั้งนี้รั้งรองรู้สึกดีใจมากที่สามารถพาซัชวีย์มาด้วยกันเธอได้สำเร็จ เมื่อเข้าไปในงานซัชวีย์ก็ได้พบกับเพื่อนของเขาที่เป็นนายธนาคารทั้งสองจึงได้พูดคุยกัน ส่วนรั้งรองก็ได้แยกตัวออกไปหาเพื่อนของเธอ เมื่อนางแบบเริ่มเดินแฟชั่นโชว์ซัชวีย์และเพื่อนของเขาก็ได้ชื่นชมเหล่าหญิงสาวที่เดินบนเวทีอย่างปกติ แต่เมื่อถึงคิวของการเดินในชุดแต่งงาน หญิงชายในชุดเจ้าสาวและเจ้าบ่าวเดินออกมาเคียงคู่กันพร้อมช่อดอกไม้ในมือของเจ้าสาว แต่สิ่งที่เตะตาของซัชวีย์ก็คือหญิงสาวที่อยู่เบื้องหน้าเจ้าสาวนั่นคือนิรา เธอที่ปกติมีใบหน้าเรียบเฉยแต่ครั้งนี้มาในใบหน้าของเจ้าสาวที่กำลังมีความสุขอย่างแท้จริง ซึ่งนิราก็ได้หันไปเห็นซัชวีย์เช่นกันแต่เธอก็ไม่ได้แสดงอาการว่าสนใจแต่อย่างใด ในขณะที่เธอเดินมาเคียงคู่กับเจ้าบ่าวก็ได้โปรยดอกไม้พร้อมกับส่งรอยจูบมาตลอดทาง แต่เมื่อเธอเดินมาสุดทางกับโต๊ะของแขกที่ใกล้ที่สุดเธอย่อตัวลงพร้อมยื่นช่อดอกกุหลาบสีเหลืองให้นายธนาคาร และมอบช่อดอกกุหลาบสีแดงให้ซัชวีย์ ซึ่งเป็นที่รู้กันดีว่ากุหลาบแดงนั้นแทนรัก เห็นเช่นนั้นหัวใจรั้งรองก็รู้สึกวูบวาบขึ้นมาทันที จากบริบทข้างต้นนิราจึงมอบช่อดอกกุหลาบสีแดงให้แก่ซัชวีย์ เพื่อต้องการให้รั้งรองเห็น และรู้สึกเจ็บใจ ซึ่งเป็นวิธีแก้แค้นของนิรา จากเหตุการณ์ข้างต้นเป็นการประกอบสร้างภาพแทนของเพศที่สามขึ้นว่าเป็นผู้ที่มีความอาฆาตมาดร้าย เนื่องจากการกระทำของนิราที่เธอจงใจยื่นกุหลาบแดงให้ซัชวีย์นั้นก็เพราะเธอรู้ว่าการที่ซัชวีย์มางานนี้นั้นเป็นเพราะรั้งรองชวนมา เธอจึงจงใจยื่นช่อดอกกุหลาบแดง

ซึ่งแทนความรักให้ซัชวีย์ เพื่อจูงใจให้รังรองเห็น และให้รังรองรู้สึกเจ็บในจิตใจ ซึ่งเป็นการแก้แค้นของนิรากับสิ่งที่รังรองเคยดูถูกเธอไว้หลาย ๆ เรื่องในวัยเด็ก

1.2 ภาพแทนผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดี

ภาพแทนผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดี หมายถึง เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพภายนอกที่ดี เช่น รูปร่างหน้าตา การแต่งกาย กิริยามารยาท หรือการพูดเป็นต้น ซึ่งผลการวิจัยปรากฏ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ผู้หญิงแปลกหน้าคนนั้นมีเค้างตงาม

จมูกเป็นเส้นตรงรับแก้มโหนกสูง ดวงตาโตกว้างเรียว ขนคางหนา ริมฝีปากได้รูป

(หน้า 6)

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นฉากที่หิมศัลยแพทย์ผ่าตัดศัลยกรรมให้นิราเปิดผ้าที่พันแผลที่ใบหน้าออก ทำให้เธอได้เห็นใบหน้าของเธอที่ได้ผ่านการผ่าตัดเป็นครั้งแรก เธอประหลาดใจกับสิ่งที่อยู่ตรงหน้า ใบหน้าของผู้หญิงที่เธอไม่รู้จักสะท้อนผ่านกระจกเงาซึ่งมาจากใบหน้าของเธอ โดยใบหน้าของเธอนั้นสวยมากจมูกโค้งสวยรับกับโหนกแก้มสูง ดวงตาทรงรี ขนคางหนา อีกริมฝีปากยังได้รูปเรียกได้ว่าความงามของเธอในตอนนี้นั้นหาที่ติไม่ได้ ซึ่งจากการอธิบายลักษณะรูปร่างดังกล่าวทั้งจมูกโค้งสวยรับกับโหนกแก้มสูง ดวงตาทรงรี ขนคางหนา ริมฝีปากที่ได้รูป เหล่านี้เป็นสัญญาณที่บ่งบอกถึงความสวยงามของลักษณะภายนอกของคน ๆ หนึ่ง ซึ่งจากเหตุการณ์ข้างต้นก็คือการกล่าวถึงความงามของนิรานั้นเอง จึงเป็นการประกอบสร้างภาพแทนเพศที่สามที่ผ่านการคัดเลือกสรรว่าเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพภายนอก คือ ความสวยงาม นั่นเอง

1.3 ภาพแทนผู้ที่ชื่นชอบศิลปะ และความงาม

ภาพแทนผู้ที่ชื่นชอบศิลปะ และความงาม หมายถึง เป็นผู้ที่ชื่นชอบ และมีทักษะในงานศิลปะ ความสวยความงาม ซึ่งผลการวิจัยปรากฏ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ผลการเรียนของเธอเด่นอยู่อย่างเดียว คือ วิชาศิลปะ

“ช่างปะไร” ป้าไม่ยักว่า “มีเงินจะอย่างไร”

แต่แม่หยาอมแพ้ไม่

“เงินมีวันหมดนะลูก วิชาใช้ไม่หมด ถึงใช้ทิ้งเพิ่มพูน ถ้าไม่มีแม่ไม่มีป้าหนูจะลำบาก”

“ครู” ผลัดเปลี่ยนเวียนเข้ามา แม่ก็ได้คำตอบเหมือน ๆ กัน “หัวไปไม่ไหว ควรส่งเสริมด้าน

ศิลปะมากกว่า”

(หน้า 72 - 73)

จากตัวอย่างข้างต้น เป็นตอนที่นิราเล่าถึงความหลังสมัยที่เธอยังเป็นเด็ก ในสมัยเรียนเธอเป็นเด็กที่เรียนไม่เก่ง แต่จะมีวิชาที่โดดเด่นอยู่ คือ วิชาศิลปะ ซึ่งพ่อและแม่ของเธอก็รู้ดี แต่ตัวของผู้นั้นไม่ได้สนใจอะไรในผลการเรียนของลูกโดยเขาให้เหตุผลว่า เขามีเงินมากมายที่เป็นมรดกจะให้แก่ลูก ดังนั้นลูกไม่จำเป็นต้องใส่ใจในผลการเรียนก็ได้ แต่ทว่าผู้เป็นแม่กลับมีความคิดอีกแบบหนึ่งเขามักจะสอนนิราว่า เงินนั้นใช้แล้วก็มีวันหมด แต่วิชาไม่ใช่ ยิ่งใช้ยิ่งงอกงาม ยิ่งเพิ่มพูน ดังนั้นแม่เธอจึงจ้างครูให้มาสอนพิเศษที่บ้าน แต่ก็ไม่เป็นผลครูทุกคนที่มาสอนพูดตรงกันว่า นิราเรียนไม่ไหวควรส่งเสริมทางด้านศิลปะที่เธอนัดจะดีกว่า ด้วยเหตุนี้แม่เธอจึงต้องทำใจยอมรับ หลังจากนั้นนิราก็ได้โชว์ฝีมือการแต่งหน้าเด็กที่สุดสวย จนทำให้แม่

ของเธออีกจรรยาใจอย่างยิ่ง จึงตัดสินใจให้เธอออกจากโรงเรียนเพื่อส่งเสริมเธอทางด้านศิลปะโดยเฉพาะ ซึ่งจากบริบทข้างต้นจะเห็นว่าตั้งแต่ในสมัยเด็ก นีรามีพรสวรรค์ทางด้านศิลปะ โดยเธอก็ชื่นชอบในพรสวรรค์ที่เธอนั้นมีด้วยเหตุนี้จึงเป็นการประกอบสร้างภาพแทน ของเพศที่สามขึ้นว่าเป็นผู้ที่ชื่นชอบศิลปะ และความความงาม เนื่องจากจะเห็นได้ว่านีรามีเป็นผู้ที่เรียนวิชาทั่วไป เช่น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ไม่เก่ง แต่มีความโดดเด่นทางด้านศิลปะ ซึ่งอาจจะพูดได้ว่าเธอมีพรสวรรค์ทางด้านศิลปะอย่างมากก็ได้

1.4 ภาพแทนผู้ใส่ใจรักษารูปร่างของตนเอง

ภาพแทนผู้ใส่ใจรักษารูปร่างของตนเอง หมายถึง เป็นผู้ที่เอาใจใส่สรีระของตนเองให้มีความพอดีไม่ให้อ้วนหรือผอมจนเกินไปซึ่งผลการวิจัยปรากฏ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

นีราเปิดตะกร้าหยิบขนมปังปังปัง ลูกโปหาแม่อ่อนที่แฉะไซ้เจียวแผ่นเส็กวางให้ นีราหยิบขนมปังเข้าหากัน ค่อย ๆ เดินแตะเส็กกลับมานั่งที่เดิม ตรงหน้ามีน้ำส้มคั้นแก้วเดียว

“ทำไมกินน้อยลงทุกวัน”

“นีน้าหนักขึ้น” เสียงอุทธรณ์เหมือนเด็ก

“ถ้าไม่ควบคุมน้ำหนัก จะเป็นนางแบบที่อ้วนที่สุด ต้องชวนคุณอ่อนศรีไปเดินคู่”

(หน้า 314)

จากตัวอย่างข้างต้น เป็นตอนที่นีราเดินมาทานอาหารที่ครัวเธอหยิบขนมปังออกมาจากตะกร้าและเดินไปหาแม่อ่อน จากนั้นแม่อ่อนก็แฉะไซ้เจียววางไว้ให้บนขนมปังจากนั้นนีราก็ประกบขนมปังสองแผ่นเข้าหากัน และเดินกลับมานั่งที่เดิมของเธอพร้อมน้ำส้มแก้วหนึ่งอยู่ตรงหน้า แม่อ่อนได้เอ่ยถามนีร่าว่าทำไมทานน้อยลงทุกวัน นีราก็ตอบกลับว่าน้ำหนักของเธอขึ้น เธอต้องควบคุมน้ำหนัก และแอบตอบในทำนองหยอกเล่นว่าหากไม่ควบคุมน้ำหนักนีร่าจะเป็นนางแบบที่อ้วนที่สุด และจะต้องชวนแม่อ่อนไปเดินด้วยกัน จากนั้นเธอก็รีบทานและได้หยิบผ้ามาเช็ดปากอย่างรีบร้อนก่อนที่จะเข้าไปกอดแม่อ่อน และออกจากบ้านไป จากเหตุการณ์ข้างต้นเป็นการประกอบสร้างภาพแทนของเพศที่สามขึ้นว่าเป็นผู้ใส่ใจรักษารูปร่างของตนเอง ดังจะเห็นได้จากเหตุการณ์ข้างต้นว่านีร่าจะคอยควบคุมน้ำหนักของเธอเองอยู่เสมอ และเมื่อเธอรูสึกว่าน้ำหนักของเธอขึ้น นีร่าจะควบคุมการทานอาหารทันที

1.5 ภาพแทนผู้ที่มีภาวะเก็บกด

ภาพแทนผู้ที่มีภาวะเก็บกด หมายถึง ผู้ที่ไม่แสดงความรู้สึก ไม่แสดงอารมณ์ ซึ่งผลการวิจัยปรากฏ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“โง่ วันนี้เป็นยังไง”

คำถามที่ไม่เคยมีคำตอบ ทั้ง ๆ ที่บางคนบางครั้งคนบนเตียงอยากจะบอกว่า

“ไม่เป็นยังไง”

แต่ประโยคนั้นไม่ออกมาสักที นอกจากความเงียบแล้ว เจ้าของร่างมักจะนอนนิ่ง ๆ โดยไม่เคลื่อนไหวทั้ง ๆ ที่ได้ยื่นคำสั่งซ้ำจากอีกเช่นกันว่า

“คุณควรลงเดินเสียบ้าง”

แต่คนบนเตียงจะเป็นหน้า เหมือนมองลงไปยังลานเบื้องล่างดูสภาพต่าง ๆ ที่เคลื่อนไหวอยู่นั้นน่าดูเป็นอย่างยิ่ง
(หน้า 2)

จากตัวอย่างข้างต้น เป็นตอนที่หมอเบญญ์เดินเข้ามาในห้องผู้ป่วย และได้ทักทายนิราว่า “โง่ วันนี้เป็นยังไง” แต่อีกฝ่ายกลับทำที่ท่าวางเฉยไม่ตอบคำถามใด ๆ หลังจากนั้นหมอเบญญ์ก็ได้พูดกับนิราอีกว่า “คุณควรลงเดินเสียบ้าง” แต่ก็เช่นเคยนิราไม่ตอบคำถามใด ๆ ทั้งยังเป็นหน้าหนีอีกด้วย ซึ่งสาเหตุที่นิรานิ่งเฉยเช่นนั้น เป็นเพราะประสบการณ์ในอดีตที่ปลูกฝังเธอมา เนื่องจากในอดีตนิราเคยโดนกลั่นแกล้งทางคำพูดซ้ำ ๆ และถูกเหยียดหยามจากคนรอบข้าง ซึ่งการที่เธอเติบโตมาจากสภาพแวดล้อมเช่นนั้นทำให้เธอปิดกั้นใจตัวเองกับคนรอบข้าง และเก็บกตความรู้สึก รวมถึงอารมณ์ไม่ให้เห็นออกมา เหตุผลหนึ่งก็เพราะเพื่อป้องกันตัวของเธอเอง ซึ่งด้วยเหตุนี้จึงเป็นการนำเสนอภาพแทนของเพศที่สามว่าเป็นที่มีภาวะเก็บกต

1.6 ภาพแทนผู้ที่มีทักษะความเป็นแม่บ้าน แม่เรือน

ภาพแทนผู้ที่มีทักษะความเป็นแม่บ้าน แม่เรือน หมายถึง เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องงานบ้านงานเรือน เช่น การทำอาหาร การดูแลความสะอาด เป็นต้น อีกทั้งยังเป็นผู้ที่มีความละเอียดรอบคอบ ซึ่งผลการวิจัยปรากฏ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“นิรา...ก็ได้ คุณนิรา...ซงกาแพเป็นโหม ของผมแก่จัดหวานแค่รู้รสด้วยปลายลิ้น
ไม่ต้องการครีม”

ดวงตาคู่นั้นกระพริบนิด ๆ ราวกับสิ่งเล

“เป็นหน้าที่ของสุภาพสตรีนะครับ”

ประโยคนั้นกระทบใจ หลิงสาวร่างบางจึงลุกขึ้นหยิบถ้วย ดักกาแพค่น้ำร้อนคนกรุงกริ่ง
ก่อนจะใช้ผ้าเช็ดมือพับสี่เหลี่ยมรองจานด้วยอีกที แล้วหันมาส่งให้คนที่มองไม่วางตา

“หอม...”

คนรับถ้วยยกสูงแค่จมูก กลิ่นกาแพกรุ่นหัวห้อง

“เคล็ดที่จะซงกาแพให้หอม พอซงเรียบร้อย ก่อนเสิร์ฟดักกาแพโรยหน้าอีกนิด น้ำที่ร้อนจัด
จะทำให้กลิ่นกาแพหอม” เสียงค่อยอธิบาย

(หน้า 30)

จากตัวอย่างข้างต้น เป็นตอนที่ซิวยิวได้พานิราหนีออกมาจากโรงพยาบาล และได้พามาอยู่กับเขาที่บ้านก่อนชั่วคราว หลังจากที่พวกเขามาถึงบ้านของหมอเบญญ์ หมอเบญญ์ก็แนะนำให้รู้จักแม่อ่อนแม่บ้านของเขา และได้พานิราไปดูห้องนอนของเธอซึ่งนั่นก็คือห้องของภรรยาที่เสียชีวิตไปแล้วของหมอเบญญ์นั่นเอง

จากนั้นพวกเขาก็ได้ลงมาคุยกันที่ห้องรับแขก เรื่องที่หลังจากนี้นิราจะทำอย่างไรต่อ จะทำอะไร จะไปที่ไหน นิราเธอก็เฉยเฉย หมอเบญจจึงบอกว่าก่อนอื่นเธอต้องเปลี่ยนชื่อใหม่ หลังจากช่วยกันคิดอยู่สักพักหนึ่ง ก็สรุปว่าชื่อ นิรา จากนั้นหมอเบญจก็ได้เรียกนิราบอกให้เธอช่วยซิงกาแพให้เขาหน่อย และบอกอีกว่าเป็นหน้าที่ของผู้หญิงนะ ได้ยินเช่นนั้นเธอไม่รอช้าเดินไปซิงกาแพให้หมอเบญจ และมาเสิร์ฟพร้อมผ้าที่ถูกต้อง เป็นสีเหลืองเพื่อรองจานอีกทีหนึ่ง เพียงแค่นิราเดินไปเสิร์ฟเท่านั้นกลิ่นกาแพก็ได้เตะจมูกหมอเบญจเข้าอย่างจัง กลิ่นหอมที่ลอยมาแต่ไกล นิราก็อธิบายว่า “เคล็ดที่จะซิงกาแพให้หอม พอซงเรียบร้อย ก่อนเสิร์ฟตีกลาแพโรยหน้าอีกนิด น้ำที่ร้อนจัดจะทำให้กลิ่นกาแพหอม” ซึ่งนั่นเป็นวิชาที่แม่ได้สอนให้เธอมา โดยเหตุการณ์ข้างต้นนั้นเป็นการประกอบสร้างภาพแทนของประเทศที่สามขึ้นว่าเป็นผู้ที่มีทักษะความเป็นแม่บ้านแม่เรือน เนื่องจากความละเอียดของเธอที่เห็นได้จากที่เธอได้พับผ้าเช็ดหน้าให้เป็นสีเหลืองรองจานกาแพอีกชั้นหนึ่งให้ดูเรียบร้อยน่านทาน อีกทั้งเรื่องที่เราสามารถซิงกาแพที่มีกลิ่นหอมมากด้วยทักษะที่เธอได้เรียนมาจากแม่ นั้นแสดงให้เห็นว่านิราเธอนั้นมีทักษะความเป็นแม่บ้านเรือนอยู่ไม่น้อย

2. ภาพแทนที่เกี่ยวกับทัศนคติของสังคมต่อเพศที่สาม

ภาพแทนที่เกี่ยวกับทัศนคติของสังคมต่อเพศที่สาม คือ เป็นภาพแทนที่แสดงถึงแนวความคิด ความรู้สึก ของคนบางกลุ่มในสังคม ซึ่งสะท้อนจากตัวละครแวดล้อมในนวนิยาย เช่น กลุ่มแพทย์ ครอบครัว เป็นต้น ที่มีต่อเพศที่สาม พบทั้งสิ้น 3 ลักษณะ ประกอบด้วย 1) ภาพแทนผู้เป็นชิ้นงานศิลปะ 2) ภาพแทนผู้ที่ขัดขืนต่อธรรมชาติ และ 3) ภาพแทนผู้เป็นเป็นสินค้าโฆษณา ซึ่งผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

2.1 ภาพแทนผู้เป็นชิ้นงานศิลปะ

ภาพแทนผู้เป็นชิ้นงานศิลปะหมายถึง เป็นสิ่งที่ถูกสร้างสรรค์ขึ้นให้มีความงาม และละเอียดอ่อน อารมณ์ ทำให้เกิดสุนทรีย์ ไม่ว่าจะเป็นการปั้น การวาด หรือการแกะสลัก ซึ่งผลการวิจัยปรากฏ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ก็ตัวนี้ที่เธอถูกผ่าตัด?”

เสียงนายแพทย์ผู้ดูแลหัวเราะแจ่มใส

“วันนี้พวกเราทำพิธีเปิดอนุสาวรีย์ครับผม” แพทย์ทั้งคณะคงเห็นเธอเป็นประติมากรรม

ชิ้นเยี่ยมกระมัง”

(หน้า 4)

จากตัวอย่างข้างต้น เป็นคอนที่ทีมแพทย์ผ่าตัดกำลังจะเปิดผ้าผืนแดงที่ปกคลุมหน้าของนิราอยู่ เพื่อดูผลจากการผ่าตัด แล้วแพทย์ผู้หนึ่งก็พูดขึ้นว่า “วันนี้พวกเราทำพิธีเปิดอนุสาวรีย์ครับผม” ซึ่งจากบริบทนี้ทีมแพทย์ใช้คำว่าอนุสาวรีย์ แทนตัวของนิราเพื่อบ่งบอกว่านิราเธอถูกปั้นแต่งมาจากฝีมือของพวกเขา ซึ่งนั่นเป็นการสร้างภาพแทนของสาวประเภทสองที่ผ่านการผ่าตัดคือกรรม ว่าเป็นผลงานประติมากรรมชิ้นหนึ่งที่ถูกสร้างสรรค์ขึ้นจากมือของนักศิลปะ ที่มีชื่อว่าศัลยแพทย์

อีกทั้งข้อความข้างต้น มีการใช้กลวิธีทางภาษาในการใช้คำ หรือกลุ่มคำเพื่อสื่อว่าเพศที่สาม คือ ผลงานการสร้างสรรค์โดยศัลยแพทย์ คือคำว่า อนุสาวรีย์

2.2 ภาพแทนผู้ที่ขัดขืนต่อธรรมชาติ

ภาพแทนผู้ที่ขัดขืนต่อธรรมชาติ หมายถึง การไม่ประพฤติตาม หลีกเลี่ยง หรือเปลี่ยนแปลงสิ่งที่ธรรมชาติซึ่งเป็นผู้สร้างมอบให้ ซึ่งผลการวิจัยปรากฏ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เธอชนะธรรมชาติด้วยรูปลักษณ์
หากความอ่อนหวาน สุขสม รมย์รื่น
ธรรมชาติมิยอมหลังโลมให้
(หน้า 57)

จากตัวอย่างข้างต้น เป็นตอนที่นิรากล่าถึงย้อนคิดถึงในตอนที่เราจะศัลยกรรมเสริมเส้นใบหน้า และรูปร่างของเธอเปลี่ยนไปเป็นคนละคน เธอกำลังคิดว่าในตอนนี้น่าจะสามารถเอาชนะธรรมชาติด้วยรูปลักษณ์ของเธอได้แล้ว แต่ทว่าเธอสามารถเอาชนะธรรมชาติได้ก็จริง แต่เธอกลับยังขาดซึ่งความสุข ความอ่อนหวาน ซึ่งเป็นสิ่งที่ธรรมชาติได้ยึดไปจากเธอ ซึ่งบริบทข้างต้นที่บอกว่าเธอเอาชนะธรรมชาติด้วยรูปลักษณ์ คือ การที่เธอศัลยกรรมเปลี่ยนแปลงร่างกาย ใบหน้า รวมถึงเครื่องเพศที่ธรรมชาติมอบให้ เพื่อเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งที่เธออยากจะเป็น ดังนั้นจากเหตุการณ์ข้างต้นจึงเป็นการประกอบสร้างภาพแทนของเพศที่สามว่าเป็นผู้ที่ขัดขืนต่อธรรมชาติตรงที่นิราได้เปลี่ยนแปลงรูปร่างภายนอกที่ธรรมชาติมอบให้ และเปลี่ยนรูปร่างหน้าตาจากคนหนึ่งไปเป็นอีกคนหนึ่ง

2.3 ภาพแทนผู้เป็นเป็นสินค้าโฆษณา

ภาพแทนผู้เป็นเป็นสินค้าโฆษณา หมายถึง เป็นสิ่งที่มีไว้เพื่อดึงดูดผู้บริโภค หรือสร้างความน่าเชื่อถือให้กับองค์กรหนึ่ง ๆ ซึ่งผลการวิจัยปรากฏ ซึ่งผลการวิจัยปรากฏ ดังต่อไปนี้

จริงอยู่...เรื่องของ “คนใจ” เป็นความลับที่เปิดเผยไม่ได้ตามจรรยาแพทย์ หากก็ไม่มีวิธี
ร้อยแปดพันประการจะทำให้เสียงสื่อกระเบื้องสั้นว่า
สถานพยาบาลแห่งนี้ มีมือแน่นแคไหน!
เธอนี้แหละจะเป็นสินค้าโฆษณา
(หน้า 10)

จากตัวอย่างข้างต้น เป็นตอนที่ทีมแพทย์กำลังคุยถึงเรื่องของนิราว่าพวกเขาจะใช้นิราเพื่อสร้างชื่อเสียงให้แก่โรงพยาบาลแห่งนี้ ถึงแม้จริงอยู่ที่ว่าทางโรงพยาบาลไม่สามารถเปิดเผยข้อมูลของคนใจอย่างนิราได้ เนื่องจากจรรยาบรรณของแพทย์ หากแต่ก็มีวิธีอีกมากมายที่สามารถทำให้เป็นที่ประจักษ์ว่าโรงพยาบาลแห่งนี้มีฝีมือแคไหนโดยจะใช้ตัวนิรานี้แหละเป็นสินค้าโฆษณา จากเหตุการณ์ข้างต้นเป็นการประกอบสร้างภาพแทนของเพศที่สามขึ้นว่าเป็นสินค้าโฆษณา ดังจะเห็นจากการที่ทีมแพทย์ต้องการใช้นิราที่ได้ผ่านการผ่าตัดศัลยกรรมแล้วเป็นเครื่องมือในการสร้างความน่าเชื่อถือให้สถานพยาบาลแห่งนี้เช่นเดียวกับเธอเป็นสินค้าโฆษณาอย่างหนึ่ง

อีกทั้งข้อความข้างต้น มีการใช้กลวิธีทางภาษาในการใช้คำ หรือกลุ่มคำเพื่อสื่อว่าเพศที่สาม คือ สิ้นคำ
โฆษณาคือคำว่า สิ้นคำโฆษณา

สรุปและอภิปรายผล

ผลการศึกษาพบภาพแทนของเพศที่สามในนวนิยายเรื่อง ไบไม้ที่ปลิดปลิว ทั้งหมด 2 ประเภท ได้แก่

1. ภาพแทนที่เกี่ยวกับตัวตนของเพศที่สาม คือ ภาพแทนที่แสดงถึงสิ่งที่เพศที่สามเป็นโดยแสดงออก
ผ่านพฤติกรรมของตัวเพศที่สามเอง พบทั้งหมด 6 ลักษณะ ได้แก่ ภาพแทนผู้ที่มีความอาชวาทมาดร้าย หมายถึง
ผู้ที่ผูกใจเจ็บ และต้องการแก้แค้น ต่อใครก็ตามที่มากระทำให้ต้องเสียใจ เจ็บปวดทรมาน หรือเจ็บช้ำน้ำใจ
ภาพแทนผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดี หมายถึง เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพดี ทั้งภายนอก และภายใน โดยบุคลิกภาพภายนอก
ที่ดี เช่น รูปร่างหน้าตา การแต่งกาย กิริยามารยาท หรือการพูดเป็นต้น และบุคลิกภาพภายในที่ดี เช่น
ความสามารถ ความเฉลียวฉลาด ความใฝ่รู้ ความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นต้น ภาพแทนผู้ที่ชื่นชอบศิลปะ และ
ความงาม หมายถึง เป็นผู้ที่ชื่นชอบ และมีทักษะในงานศิลปะ ความสวยความงาม ภาพแทนผู้ใส่ใจรักษารูปร่าง
ของตนเอง หมายถึง เป็นผู้ที่เอาใจใส่ดูแลสรีระของตนเองให้มีความพอดีไม่ให้อ้วนหรือผอมจนเกินไป ภาพแทน
ผู้ที่มีภาวะเก็บกด หมายถึง ผู้ที่ไม่แสดงความรู้สึก ไม่แสดงอารมณ์ และภาพแทนผู้ที่มีทักษะความเป็นแม่บ้าน
แม่เรือน หมายถึง เป็นผู้ที่เก่งในเรื่องงานบ้านงานเรือน เช่น การทำอาหาร การดูแลความสะอาด เป็นต้น อีกทั้ง
ยังเป็นผู้ที่มีความละเอียดรอบคอบ

2. ภาพแทนที่มีชัมกับทัศนคติของสังคมต่อเพศที่สาม คือ ภาพแทนที่แสดงถึงแนวความคิด ความรู้สึก
ของคนบางกลุ่มในสังคม ซึ่งสะท้อนจากตัวละครแวดล้อมในนวนิยาย เช่น กลุ่มแพทย์ ครอบครัว เป็นต้น
ที่มีต่อเพศที่สาม พบทั้งหมด 3 ลักษณะ ได้แก่ ภาพแทนผู้เป็นขึ้นงานศิลปะ หมายถึง เป็นสิ่งที่ถูกสร้างสรรค์ขึ้น
ให้มีความงาม และสะท้อนอารมณ์ ทำให้เกิดสุนทรีย์ ไม่ว่าจะเป็นการปั้น การวาด หรือการแกะสลัก
ภาพแทนเป็นผู้ที่ขัดชินต่อธรรมชาติ หมายถึง การไม่ประพฤติตามหลักเสียง หรือเปลี่ยนแปลงสิ่งที่ธรรมชาติ
ซึ่งเป็นผู้สร้างมอบให้ และภาพแทนผู้เป็นสิ้นคำโฆษณา หมายถึง เป็นสิ่งที่มีไว้เพื่อดึงดูดผู้บริโภค หรือ
สร้างความน่าเชื่อถือให้กับองค์กรหนึ่ง ๆ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง “ภาพแทนเพศที่สามที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง ไบไม้ที่ปลิดปลิว ของ ทมยันตี”
พบว่าภาพแทนของเพศที่สามที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง ไบไม้ที่ปลิดปลิว มีเพียง 2 ประเภท ได้แก่
1) ภาพแทนที่เกี่ยวกับตัวตนของเพศที่สาม และ 2) ภาพแทนที่เกี่ยวกับทัศนคติของสังคมต่อเพศที่สาม
ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ภาพแทนที่เกี่ยวกับตัวตนของเพศที่สาม เมื่อเปรียบเทียบกับผลการวิจัยของ จักรกริช โพธิ์ศรี
(2557) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “การนำเสนอภาพแทนของรักร่วมเพศชายในเพลงลูกทุ่งและหมอลำ” พบว่ามีทั้งส่วนที่
สอดคล้องกัน และแตกต่างกัน จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ภาพแทนที่เกี่ยวกับตัวตนของเพศที่สาม มี 6 ลักษณะ
ได้แก่ ภาพแทนผู้ที่มีความอาชวาทมาดร้าย ภาพแทนผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดี ภาพแทนผู้ที่ชื่นชอบศิลปะและ

ความงาม ภาพแทนผู้ใส่ใจดูแลสุขภาพและรูปร่างของตนเอง ภาพแทนผู้ที่มีภาวะเก็บกด ภาพแทนผู้ที่มีทักษะความเป็นแม่บ้าน แม่เรือน ส่วนการศึกษาของ จักรกริช โพธิ์ศรี พบภาพแทนที่เกี่ยวกับตัวตนของเพศที่สามทั้งสิ้น 10 ลักษณะ ได้แก่ การคบหาได้สองเพศ หลอกลวง มีวามรักสนุกสนาน ประกอบอาชีพเกี่ยวกับความสวยความงาม อดทนต่อแรงกดดันจากสังคม ฐานะยากจน เรียกร้องความเป็นธรรม ปากจัดเป็นอันธพาล มีความสนใจในการทำศัลยกรรมความงาม

2. ภาพแทนเกี่ยวกับทัศนคติของสังคมต่อเพศที่สาม เมื่อเปรียบเทียบกับผลการวิจัยของ จักรกริช โพธิ์ศรี (2557) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “การนำเสนอภาพแทนของรักร่วมเพศชายในเพลงลูกทุ่งและหมอลำ” พบว่าแตกต่างกัน จากการศึกษาครั้งนี้มี 3 ลักษณะ ได้แก่ ภาพแทนเป็นชิ้นงานศิลปะ ภาพแทนเป็นสินค้าโฆษณา และภาพแทนเป็นผู้ที่ขัดแย้งต่อธรรมชาติ ส่วนการศึกษาของ จักรกริช โพธิ์ศรี พบภาพแทนเกี่ยวกับทัศนคติของสังคมต่อรักร่วมเพศ พบทั้งสิ้น 2 ลักษณะ ได้แก่ สวรรค์กลับแก้ง และเป็นตัวประหลาด สาเหตุที่เป็นเช่นนั้นเพราะเพศที่สามมีบุคลิก และพฤติกรรมที่หลากหลาย ทำให้เกิดทัศนคติของสังคมที่มีต่อเพศที่สามนั้นมีมากเช่นกัน ด้วยเหตุนี้การที่ผู้เขียนหรือผู้แต่งวรรณกรรมจะหยิบยกทัศนคติของสังคมที่มีต่อเพศที่สามมานำเสนอต่อสังคมนั้นก็อาจจะหยิบยกแค่บางมุมมานำเสนอเท่านั้น ซึ่งนวนิยายเรื่องใบไม้ที่ปลิดปลิว เลือกที่จะนำเสนอภาพของเพศที่สามที่ผ่านการศัลยกรรมแปลงเพศ หรืออาจจะเรียกว่า คนข้ามเพศ (Transgender) ในแง่มุมที่จริงจัง ตะทอนความเป็นจริงของกลุ่มเพศที่สามที่อยู่ในสังคมผ่านบริบท และเหตุการณ์ของนิรา แต่ทว่าในบทเพลงลูกทุ่งส่วนใหญ่มักจะนำเสนอภาพของเพศที่สามในลักษณะของ กะเทย และเกย์ โดยจะนำเสนอในทิศทางที่ขบขัน ผ่อนคลาย มากกว่าที่จะจริงจังอย่างนวนิยาย

ผลการศึกษา ภาพแทนเกี่ยวกับทัศนคติของสังคมต่อเพศที่สาม ข้างต้น ยังพบว่ามีความสอดคล้องและแตกต่างกับการศึกษาของ อัญชนก กันนะวงศ์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง “ภาพแทนเพศทางเลือกในภาพยนตร์ไทย” พบว่ามีการให้ภาพแทนของเพศทางเลือกไว้หลายรูปแบบ ได้แก่ การให้ภาพเพศทางเลือกเป็นตัวตลก ทั้งการแต่งกาย คำพูด การให้เห็นเพศทางเลือกที่ถูกรังเกียจจากคนในสังคมหรือครอบครัวและอิทธิพลของชายหญิง การให้เพศทางเลือกที่ถูกรังเกียจจากคนในสังคมและครอบครัว และการให้สถานะภาพเพศทางเลือกในบริบทต่าง ๆ รวมไปถึงวัยต่าง ๆ ซึ่งโดยส่วนใหญ่เพศทางเลือกมักถูกให้ภาพในลักษณะความไม่สมบูรณ์ในชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับตัวละครของนิราที่เธอไม่มีความสมบูรณ์ในชีวิต ตั้งแต่เธอเกิดมาเธอก็มักถูกกลั่นแกล้งจากคนในครอบครัว ทั้งพ่อและอาสะโง่ แต่ก็มีส่วนที่แตกต่างเช่นกันตรงที่ในนวนิยายเรื่องใบไม้ที่ปลิดปลิว ไม่ได้มีการแสดงภาพแทนของเพศที่สามว่าเป็นตัวตลกทั้งการแต่งกาย และคำพูด เนื่องจากนวนิยายเรื่องนี้ผู้เขียนต้องการนำเสนอเพศที่สามในอีกมุมมองหนึ่งที่จริงจัง และหมั่น เพื่อให้ผู้อ่านได้จินตนาการเห็นถึงความทุกข์ ความกดดันที่เพศที่สามต้องเผชิญ มากกว่าที่จะนำเสนอให้กลุ่มเพศที่สามเป็นตัวตลก หรือเป็นผู้ที่สร้างเสียงหัวเราะให้คนรอบข้างเช่นในภาพยนตร์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ประโยชน์

1. งานวิจัยเรื่องนี้เป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้เข้าใจซึ่งกระบวนการขบคิดของผู้เขียน และคนในสังคม บางกลุ่มที่มีต่อกลุ่มเพศที่สาม และทำให้เข้าใจความคิด ความรู้สึกของกลุ่มคนเพศที่สามที่ถูกสังคมขบคิดถึง ในสิ่งที่ตัวเองเป็น หรือแสดงออกมา จนต้องต่อสู้กับแรงกดดันของสังคมในหลาย ๆ ด้าน ซึ่งอาจจะนำไปสู่ การแก้ปัญหาได้

2. งานวิจัยเรื่องนี้สามารถสร้างองค์ความรู้ ในเรื่องของเพศที่สาม และองค์ความรู้ของการสร้างภาพ แทนอื่นจะนำไปสู่แนวทางในการศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาต่อไป

1. ควรมีการศึกษาภาพแทนของเพศที่สาม หรือรักร่วมเพศในนวนิยายเรื่องอื่น ๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเพศที่สาม หรือรักร่วมเพศ

2. ควรมีการศึกษาภาพแทนของเพศที่สาม หรือรักร่วมเพศในสื่ออื่น ๆ เช่น บทละครโทรทัศน์ บทภาพยนตร์ หรือในเพลง เป็นต้น ที่ผลิตสู่กลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นเพศที่สาม หรือรักร่วมเพศโดยตรง

เอกสารอ้างอิง

- จักรกริช โพธิ์ศรี. (2557). การนำเสนอภาพแทนของรักร่วมเพศชายในเพลงลูกทุ่งและหมอลำ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- หมยันดี. (2562). **โบ๊โม่ที่ปลิดปลิว**. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บำรุงสาสน์.
- ธัญชนก กันทะวงศ์. (2561). ภาพแทนเพศทางเลือกในภาพยนตร์ไทย. โครงการประชุมวิชาการ และนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561. (หน้า 32 - 46). กรุงเทพฯ: สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
- สุรีย์พร กฤษเจริญ. (2547). **ความเป็นหญิงชายและมิติทางเพศ: สุขภาพการเจริญพันธุ์ของผู้หญิง**. สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์.
- สุวันทนา อารีพรศ. (2550). **เรียนรู้เรื่องเพศกับคุณหมอม** (ภาค 1). กรุงเทพฯ: บ. บุญศิริ.
- Hall, s. (1997). **Representation: Cultural Representations and Signifying Practices**. London: Sage.

